

Paslaptingoji vakarienė

JAVIER SIERRA

J A V I E R   S I E R R A

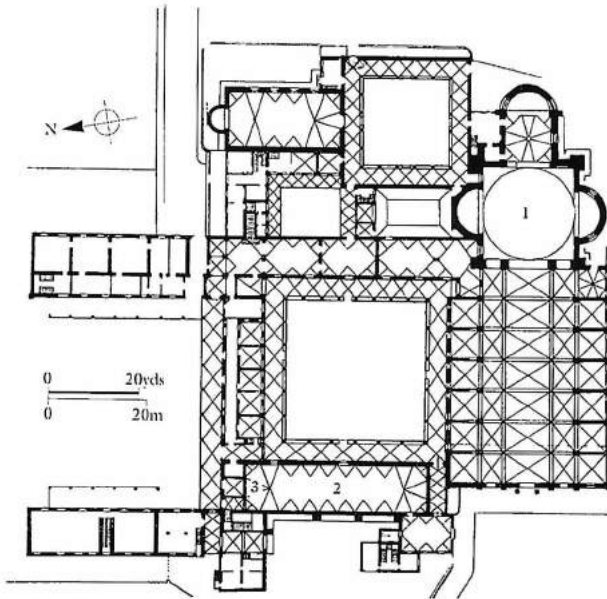
*Paslappingoji
vakarienė*

R O M A N A S

Iš ispanų kalbos vertė
Ona Žemaitienė

VILNIUS 2014

1. Tribūna
2. Refektorijus
3. Paskutinė vakarienė. Leonardas da Vinčis

Dabartinis Šventosios Marijos Maloningosios vienuolyno ir bažnyčios planas.
Milanas

Nepamenu painesnės ir pavojingesnės mįslės nei toji, kurią man likimas lėmė išnarplioti tolimais Naujaisiais tūkstantis keturi šimtai devyniasdešimt septintaisiais, Popiežiaus Valstybei stebint skausmo prislėgtą Liudviko Moro kunigaikštystę.

Pasaulis anuomet buvo priešiškas, nuolatos besikeičiantis, tarsi koks slenkančio smėlio pragaras, kuriame penkiolikai kultūros ir tikėjimo amžių grėsė pražūti po nauju, iš Rytų užplūdusių idėjų lavina. Išaušus naujam rytui, Platono Graikija, Kleopatros Egiptas ar pagaliau Kinijos, ištyrinėtos Marko Polo, savitumas vertė žavėtis labiau nei mūsų biblinė istorija.

Tie laikai sukrėtė krikščionybę. Turėjome šventvagišką Popiežių – tikrą ispanišką velnią, inauguruotą Aleksandro Šestojo vardu, akiplėšiškiausiu būdu nusipirkusį tiarą per pastarąją konklavą, didikus, pavergtus pagonybės žavesio, ir ištisą jūrą iki dantų ginkluotų turkų, tik ir laukiančių tinkamos progos okupuoti Viduržemio vakarų pakrantę ir priversti mus visus išpažinti islamą. Buvo galima tvirtai pasakyti, kad dar niekada per visus beveik tūkstantį penkis šimtus egzistavimo metų mūsų tikėjimas nebuvo toks pažeidžiamas.

Ten ir gyveno šis Dievo tarnas, kuris į jus kreipiasi. Nuolat besikeičiančiame amžiuje – epochoje, kurioje pasaulis kasdien plėtė savo sienas, o iš mūsų reikalavo didžiulių jėgų prisitaikyti. Atrodė, tarsi Žemė kasdien vis didėtų ir verstų mus be paliovos tobulinti geografijos žinias. Mes, dvasininkai, jau nujautėme, kad gali neužtekti jėgų atvesti į tikėjimą pasaulį, pilną sielų, niekada negirdėjusių apie Kristų, o skeptiškiausiai nusiteikusieji pranašavo neišvengiamą chaoso metą, be abejo, prišauksiantį į Europą naujas pagonių ordas.

Nepaisant visko, tai buvo jaudinami metai. Metai, kuriuos prisimenu su tam tikru ilgesiu dabar, įžengęs į senatvę, pamažu naikinančią mano sveikatą ir prisiminimus. Rankos jau beveik nebeklauso manęs, regėjimas visiškai nusilpo, akinama Egipto pietų saulė temdo man protą, ir tik apyaušrio valandomis dar pajėgiu valdyti savo mintis ir apmąstyti likimą, atvedusį mane čia. Lemtį, kurioje nei Platonas, nei Aleksandras Šeštasis, nei pagonys nėra antraeiliai veikėjai.

Bet neužbėgsiu įvykiams už akių.

Užteks pasakyti, kad dabar pagaliau esu vienas. Iš visų sekretorių, kuriuos kadaise turėjau, nebeliko nė vieno, ir šiandien tik Abdulas – jaunuolis, nekalbantis mano kalba ir laikantis mane ekscentrišku šventeiva, panorusiu mirti jo žemėje, patarnauja man paprasčiausiuose žemiškuose reikaluose. Taip ir stumiu dienas šiame uoloje išraustame senoviniame kape, gaubiamas dulkių ir smėlio, nuolat saugodamasis skorpionų ir beveik nebevaldydamas kojų. Kasdien ištikimasis Abdulas atneša į mažutę užuoglaudą bemielių paplotėlį ir dar ką nors, kas tuo metu atlieka jo namuose. Jis tarsi varnas, kuris šešiasdešimt metų savo snape nešdavo pusę uncijos duonos Pauliui Atsiskyrėliui, sulaukusiam daugiau nei šimto metų ir mirusiam šioje žemėje. Abdulas, skirtingai nei anas gerasis paukštis, įteikdamas man lauknešėlį visuomet šypsosi, tarsi nežinotų, ką toliau daryti. To pakanka. Žmogui, nusidėjusiam tiek, kiek nusidėjau aš, bet koks dėmesys atrodo tarsi nelaukta Viešpaties malonė.

Tačiau ne tik vienatvė niokoja mano sielą – sielvartas irgi. Man liūdna, kad Abdulas taip niekada ir nesužinos, kokie vėjai atpūtė mane į jo kaimelį. Nesugebėčiau jam to paaiškinti ženklais. Jis niekada neperskaitys šių eilučių, bet jei po mano mirties atsitiktinai rastų šiuos raštus ir parduotų juos kokiam nors kupranugarių varovui, abejoju, ar jie būtų reikalingi kam nors daugiau, nei užkurti laužą šaltą dykumos naktį. Niekas čia nemoka lotynų nei jokios kitos romanų kalbos. Kaskart, kai Abdulas už-

klumpa mane, įsigilinusį į šiuos lakštus, priblokštas patraukia pečiais, suvokdamas, kad praranda kažką labai svarbaus.

Ta mintis mane kasdien kamuoja. Aiškus supratimas, kad joks krikščionis niekada neperskaitys šių puslapių, jaukia mano blai-vų protą ir pripildo akis ašarų. Baigęs rašyti paprašysiu, kad palaidotų juos šalia mano kūno, nes tikiuosi – Paskutiniojo teismo dieną Mirties angelas neužmirš jų paimti ir nunešti Amžinajam Tėvui. Istorija liūdna: didžiausioms paslaptims paprastai nelemta išvysti dienos šviesos.

Ar manajai tai pavyks?

Labai abejoju.

Čia, olose, vadinamose Jabal al Tarifu, už keleto žingsnių nuo didžiojo Nilo, laiminančio savo vandenimis nesvetingą ir tuščią dykumą, maldauju Dievo tik duoti man pakankamai laiko raštu pasiteisinti dėl savo veikslių. Dabar esu taip toli nuo visų privilegijų, kuriomis kadaise naudojausi Romoje, jog jeigu naujasis Popiežius man ir atleistų, žinau, kad nesugebėčiau grįžti į Dievo prieglobstį. Nebepajėgčiau gyventi be iš tolimų minaretų ataidinčių muedzinų skundų, o šios žemės, taip svetingai mane pri-glaudusios, ilgesys kartintų mano paskutiniąsias dienas.

Vienintelis dalykas, teikiantis man paguodos – tai galimybė papasakoti tuos įvykius iš eilės, kaip jie ir nutiko. Kai kuriuose dalyvavau pats. Apie kitus, atvirksčiai, sužinojau tik po daugelio metų. Nepaisant to, aprašyti vienas po kito, jie tikrai leis jums, įsivaizduojamasis skaitytojau, pažinti mįslės, pakeitusios mano gyvenimą, didybę.

Ne. Negaliu ilgiau bandyti likimo. Dabar, kai jau pakankamai mažiau apie tai, ką regėjau, suprantu, kad privalau papasakoti... nors galbūt niekas niekada to neperskaitys.

Javierui Sierrai (g. 1971 m.), jaunam rašytojui iš Aragono, *Paslaptingoji vakariėnė* – įšventinimas į romanistų luomą ir tvirtas žingsnis link to, ką jis pats vadina „pasakojimo-tyrinėjimo žanru“. Jo kūriniai, teigia autorius, tyrinėja didžiąsias Istorijos mįsles. *Mėlynoji dama* (1998), *Tamplierių vartai* (2000) ar *Napoleono egiptietiškoji paslaptis* (2002) jau atskleidė jo aistrą praėjusių epochų paslaptims ir pastatė jį į gretas rašytojų, kuriančių pasakojimus, žaviai atmieštus dokumentiniu tikslumu, intriga ir trilerio elementais.

Paslaptingoji vakariėnė – septintoji jo knyga. Jo septintoji mįslė. 1497-ųjų sausis. Brolis Augustinas Leirė – inkvizitorius, dominikonas, užšifruotų žinių skaitymo meistras, skubiai išsiunčiamas į Milaną patikrinti paskutinių potėpių, kuriais maestro Leonardas da Vinčis kaip tik baigia savo „Paskutinę vakariėnę“. Dėl visos tos sumaišties kalta krūva anonimių laiškų, adresuotų Popiežiaus Aleksandro VI aplinkai, kuriuose pranešama, jog Da Vinčis ne tik nutapė Dvylika apaštalų be privalomų šventųjų aureolių, bet ir pavaizdavo toje šventoje scenoje save patį, atsukusį Jėzui Kristui nugarą. Kodėl jis tai padarė? Negi Leonardas da Vinčis buvo eretikas?

Leonardo „Vakariėnė“ sėte nusėta keistomis anomalijomis: nėra Šventojo Gralio, Kristus neaukvoja Eucharistijos sakramento. Apaštalai iš tikrųjų yra svarbių savo epochos heterodoksinių idėjų skelbėjų portretai, o pačiame kūrinyje užšifruota stulbinanti žinia. *Paslaptingoji vakariėnė* savo sukrečiančiu pasakojimu atskleidžia, iš kur Leonardas sėmėsi įkvėpimo, tapydamas garsiausią krikščionybės istorijoje šventą paveikslą. „Perskaite šį romaną, jau niekuomet nebežvelgsite į „Paskutinę vakariėnę“ taip kaip anksčiau“, – tvirtina Javieras Sierra.

ISBN 978-9986-16-460-9

TYTOALBA

9 789986 164609

Galima pirkti tytoalba.lt

Gėrėdamasis tapybos darbu visuomet atmink, kad prisilieti prie prakilniausiojo iš menų. Niekuomet neapsiribok išore: įsiskverbk į vaizdą, judėk tarp jo dalių, atrask nematomas erdves, iššniukštinėk užkaborius... tik šitai suvoksi jo tikrąją prasmę. Bet perspėju tave: tam reikia daug drąsos. Ką atrandame tokioje freskoje kaip ši, dažnai toli gražu nėra tai, ką tikėjomės rasti.